

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O

im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

Egz. Nr 99

Tylko dla wykładowców

ppłk dypl. Eugeniusz PRZYBYLSKI

**ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA
FORSOWANIA PRZEZ PUŁK**

(Skrypt)

**ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLNEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
ul. gen. broni K. Świerczewskiego
094903**

W A R S Z A W A

L U T Y

1 9 6 7

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

~~XXXXXXXXXX~~
Egz. Nr 99

Tylko dla wykładowców

ppłk dypl. Eugeniusz PRZYBYLSKI

**ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA
FORSOWANIA PRZEZ PUŁK**

(Skrypt)

ARCHIWUM
KATEDRY SZTUKI OPERACYJNEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
109903

WARSZAWA

LUTY

1967

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI OGOLNEJ i SZT.OPER.

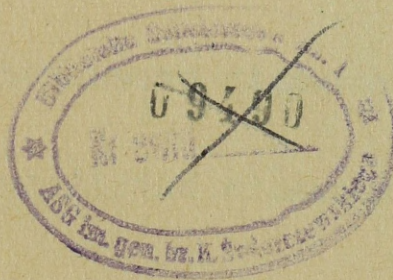
plk dr K. NOŻKO

*Przeklasyfikowano jawne
prot. 12357. X*

~~T A J N A~~
egz.nr..99

ppłk dypl. Eugeniusz PRZYBYLSKI

TEMAT: ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA FORSOWANIA PRZEZ
PUŁK

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
WYDZIAŁU SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K.Swierczewskiego
129903

WARSZAWA

luty

1967 r.

SPIS TRESCI

ROZDZIAŁ I

OGOLNE ZASADY FORSOWANIA PRZESZKOD WODNYCH 4

1. Warunki forsowania przeszkód wodnych. 4
2. Zasadnicze sposoby pokonywania przeszkód wodnych przez pułk. -8
3. Charakterystyka odcinka forsowania i rodzaje przepraw. -11
4. Treść i głębokość zadań bojowych oraz szerokość pasa natarcia pułku. -13
5. Ugrupowanie bojowe pułku. -16

ROZDZIAŁ II

ORGANIZACJA FORSOWANIA PRZESZKOD WODNYCH PRZEZ PUŁK -17

1. Wypracowanie decyzji i postawienie zadań bojowych. -17
2. Organizacja współdziałania. -21
3. Niektóre elementy zabezpieczenia bojowego forsowania. -23
4. Organizacja regulacji ruchu. -27
5. Dokumentacja w zakresie planowania przeszkód wodnych. -28

ROZDZIAŁ III

PROWADZENIE FORSOWANIA -29

1. Podejście pułku do przeszkody wodnej i forsowanie jej z marszu przez pododdziały czołowe. -29
2. Forsowanie przeszkody wodnej przez siły główne pułku. -31

ZALĄCZNIKI

1. Schemat odcinka forsowania przeszkody wodnej z marszu przez pułk.
2. Schemat odcinka forsowania batalionu /przeprawa desantowa/
3. Schemat przeprawy czołgów po dnie.

ZRODŁA

1. Regulamin Walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja-pułk/, str. 160-170.
2. Biuletyn Informacyjny nr 4/49 - 1961, str.43-91.
3. Natarcie pułku z forsowaniem przeszkody wodnej z marszu. Wyd. MON W-wa 1964 r.

4. Projekt - Instrukcji forsowania przeszkód wodnych.
Wyd. ASG W-wa 1966 r.
5. Natarcie dywizji z pokonaniem przeszkody wodnej /skrypt/.
Wyd. ASG W-wa 1964 r.

ROZDZIAŁ I

OGOLNE ZASADY FORSOWANIA PRZESZKOD WODNYCH

1. Warunki forsowania przeszkód wodnych

Znaczenie przeszkód wodnych w działaniach bojowych wojsk zależy w dużym stopniu od ich właściwości fizyczno-geograficznych, to jest od szerokości rzeki /kanału/, szybkości prądu, głębokości wody, charakteru dna i doliny, brzegów, przyległego terenu, klimatu, ilości brodów, wysp, mielizn oraz istniejących na tych przeszkodach urządzeń hydrotechnicznych. Szerokość przeszkody wodnej jest jednym z zasadniczych czynników określających jej znaczenie w działaniach bojowych. Im szersza jest przeszkoda wodna, tym więcej trzeba wysiłku wojsk, środków przeprawowych i czasu na jej pokonanie. Zależnie od szerokości, przeszkody wodne dzielą się na: wąskie do /100 m/, średnie /od 100 do 300 m/ i szerokie /powyżej 300 m/. Niektóre rzeki stanowią większe przeszkody tylko w pewnych okresach np. w czasie wiosennych roztopów lub w okresie obfitych opadów atmosferycznych. W tych więc okresach ilość rubieży wodnych mogących wpływać hamująco na działania zaczepne wojsk jest znacznie większa. Pod względem głębokości przeszkody wodne dzieli się na płytkie /do 1,5 m/, głębokie /ponad 1,5 m/ i bardzo głębokie /ponad 5 m/. Przeszkody płytkie pokonuje się z reguły w bród. Przeszkody wodne, których głębokość nie pozwala na pokonanie w bród, forsuje się przy wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu przeprawowego i czołgami pod wodą /podwodnie/. W tym ostatnim wypadku charakter brzegów i dna muszą być dogodny dla działania czołgów, a głębokość przeszkody wodnej nie powinna przekraczać 5 m. Bezpośredni wpływ na wybór sposobu przeprawy wojsk i użycia odpowiednich środków przeprawowych ma szybkość prądu. Pod tym względem przeszkody wodne dzielą się na: powolne /do 0,5 m/sek/, o średniej szybkości /do 1 m/sek/, o szybkim prądzie /do 2 m/sek/ i bardzo szybkim /ponad 2 m/. Duże szybkości prądu zwiększają prawdopodobieństwo zniszczenia środków desantowych i promów, a podczas przeprawy czołgów po dnie powodują ich znoszenie i utrudniają manewrowanie nimi.

Na wybór sposobu pokonywania przeszkód wodnych zasadniczy wpływ wywierać będzie nie tylko szerokość przeszkody i to, czy jest ona zaliczona do wąskich, średnich czy też szerokich, lecz stopień trudności jej pokonania. Przeszkodą łatwą do pokonania może być zarówno przeszkoda wąska, średnia oraz szeroka. Może też być i odwrotnie.

Przeszkoda wąska położona np. w szerokiej bagnistej dolinie, posiadająca strome brzegi lub wiele urządzeń hydrotechnicznych /tamy, zapory, zbiorniki/ stanowić może niejednokrotnie poważny czynnik hamujący lub opóźniający tempo natarcia wojsk. Tak więc organizacja i przygotowanie do pokonywania wąskich rzek powinny być równie dokładne jak przygotowanie pokonywania szerokich przeszkód wodnych.

Forsowanie jest natarciem połączonym z pokonaniem przeszkody wodnej, której przeciwległego brzegu broni nieprzyjaciel.

Forsowanie przeszkody wodnej kończy się wtedy, gdy nieprzyjaciel nie jest w stanie prowadzić na przeszkodę ognia obserwowanego z broni maszynowej i przeciwpancernej. Dalsza faza przerzucenia wojsk na przeciwległy brzeg przeszkody wodnej nazywa się przeprawą. Jednakże w obydwu wypadkach wojska pokonujące przeszkodę wodną mogą się znaleźć pod uderzeniami broni raketowo-jądrowej i lotnictwa nieprzyjaciela.

W warunkach stosowania broni raketowo-jądrowej i nowoczesnego sprzętu inżynierskiego, przeszkody wodne pozostają w dalszym ciągu poważnymi naturalnymi przeszkodami i wywierają istotny wpływ na charakter działań bojowych wojsk.

Aby nie były one trudno pokonalnymi zaporami na drodze nacierających wojsk, aby nie ograniczały i nie hamowały ich ruchu, pokonanie przeszkód wodnych musi być starannie przygotowane oraz wszechstronnie zabezpieczone. Przy obustronnym użyciu broni jądrowej i możliwościach wykonywania przez nieprzyjaciela w rejonie przeszkód wodnych barier skażeń promieniotwórczych, nacierający w celu uzyskania powodzenia i uniknięcia dużych strat musi działać z zaskoczeniem, przy zachowaniu wysokiego tempa natarcia, utrzymywać ciągłą styczność z nieprzyjacielem, forsować przeszkody wodne z marszu i na szerokim froncie oraz stosować na szeroką skalę manewr przeprawami. Podejście oddziałów do przeszkody wodnej i forsowanie powinno być

realizowane na szerokim froncie, przy zachowaniu maksymalnie dopuszczalnego w danych warunkach rozśrodkowania wojsk. Zasięg własnej broni raketowo-jądrowej stwarza możliwości skutecznego forsowania wojsk w pasie o niemalże nieograniczonej szerokości. Forsując przeszkodę wodną z marszu na szerokim froncie, wojska utrudniają przeciwdziałanie nieprzyjaciela, rozpraszają uwagę i wysiłek jego odwodów, ograniczają możliwość prawidłowej oceny i wykrycia kierunku głównego uderzenia, a tym samym stwarzają sobie dogodne warunki do uzyskania zaskoczenia przez umiejętny wybór głównego kierunku działania i rozwinięcia na nim zdecydowanych działań. We współczesnych warunkach tempo pokonywania przeszkód wodnych powinno być jak najbardziej zbliżone do tempa natarcia, ponieważ dłuższe zatrzymanie się nacierających wojsk przed przeszkodą wodną może spowodować utratę inicjatywy przez nacierającego oraz nadmierne zgrupowanie sił i środków na małej przestrzeni, a nieprzyjacielowi ułatwić zorganizowanie oporu, co najważniejsze zaś stworzyć opłacalne cele dla jego broni jądrowej.

Zapewnienie szybkiego tempa natarcia wojsk podczas forsowania zależy również w dużym stopniu od rodzaju stosowanego sprzętu przeprawowego oraz odpowiedniej organizacji samej przeprawy. Współczesne środki przeprawowe, a zwłaszcza samobieżne środki przeprawy desantowej, mają dużą zdolność manewrową, co pozwala na przesuwanie ich w ugrupowaniu bojowym nacierających pododdziałów lub bezpośrednio za nimi. Ich ogólne właściwości taktyczno-techniczne zapobiegają zorganizowaniu przeprawy zasadniczego sprzętu i uzbrojenia piechoty i artylerii prawie przez każdą przeszkodę wodną. Forsowanie przeszkody wodnej w wysokim tempie wymaga wywalczenia przewagi ogniowej, głównie broni jądrowej oraz zastosowanie takiego sposobu działania podczas podchodzenia do przeszkody wodnej, który zapewni opanowanie jej przynajmniej przez desanty powietrzne i pododdziały czołowe, zanim przeciwnik zdąży zorganizować obronę lub odtworzyć ją po wykonanych uderzeniach jądrowych. Podczas walki o zapewnienie przewagi ogniowej, główny wysiłek skierowuje się na zniszczenie środków napadu jądrowego oraz broni nieprzyjaciela prowadzącej ogień bezpośrednio na lustro wody.

W walce tej wykorzystuje się wszystkie posiadane siły i środki. Zasadniczą rolę spełniają w niej broń raketowo-jądrowa i chemiczna, lotnictwo, artyleria i czołgi.

Duży wpływ na powodzenie forsowania przeszkód wodnych będą miały wspomniane już desanty powietrzne, które będą najczęściej wysadzane w czasie rozwijania powodzenia przez nacierające wojska na podejściach do przeszkody wodnej. Desanty opanowują przeprawy i nie dopuszczają do podejścia do nich odwodów i wycofujących się oddziałów nieprzyjaciela do czasu podejścia głównych sił nacierających wojsk własnych, stwarzając im w ten sposób dogodne warunki do forsowania przeszkody wodnej z marszu. Desanty powietrzne mogą być również użyte do prowadzenia działań w głębi obrony nieprzyjaciela z zadaniem dezorganizowania jego obrony i niedopuszczenia do podejścia świeżych sił do rubieży na kierunkach forsowania.

Reasumując można stwierdzić, że we współczesnych warunkach najlepsze rezultaty forsowania przeszkód wodnych osiągnięte mogą być wówczas, gdy:

- pokonanie przeszkody wodnej zostało poprzedzone ogniowym przygotowaniem, łącznie z zastosowaniem broni raketowo-jądrowej;
- forsowanie przeszkody wodnej prowadzone jest na szerokim froncie, co utrudnia nieprzyjacielowi ustalenie głównego kierunku uderzenia nacierających wojsk oraz rozprasza jego wysiłek w zakresie użycia odwodów;
- działanie wojsk na podejściach do przeszkody wodnej i jej forsowanie prowadzone jest w szybkim tempie i zdecydowanie;
- przed podejściem do przeszkody wodnej zasadniczych sił, zostały wysłane oddziały wydzielone oraz wysadzone desanty powietrzne w celu uchwycenia i utrzymania przepraw do czasu podejścia zasadniczych sił;
- wojska po przeprowieniu się na przeciwległy brzeg zdecydowanie rozwijają natarcie, nie zatrzymują się, zachowując w miarę możliwości dotychczasowe tempo natarcia;
- forsowanie i przeprawa wojsk jest silnie osłaniana przed atakami lotnictwa i innych środków napadu powietrznego;

- podczas forsowania nie dopuszcza się do nadmiernego skupienia sił i środków, aby nie stwarzać nieprzyjacielowi dogodnych warunków do wykonania uderzeń bronią raketowo-jądrową;
- rejonny przeprawy wojsk są izolowane od napływu świeżych sił nieprzyjaciela.

2. Zasadnicze sposoby pokonywania przeszkód wodnych przez pułk.

Zasadniczym sposobem pokonywania przeszkód wodnych we współczesnych warunkach jest forsowanie z marszu. Istota forsowania z marszu polega na tym, że odbywa się ono w toku działań zaczepnych, bez zatrzymywania się wojsk przed przeszkodą wodną, w takim ugrupowaniu, w jakim podeszły one do rzeki oraz na zdobyciu na przeciwległym brzegu dogodnego rejonu i natychmiastowym rozwinięciu natarcia w głąb. Umiejętne wykorzystanie własnej broni jądrowej stwarza możliwość forsowania z marszu nawet w wypadku zorganizowania przez nieprzyjaciela silnej obrony w oparciu o przeszkodę wodną. Należy jednak pamiętać, że im obrona będzie silniejsza, tym więcej trzeba użyć broni jądrowej dla obezwładnienia jej w takim zakresie, ażeby stworzyć warunki do sforsowania przeszkody wodnej z marszu. Dlatego też w przewidywaniu forsowania przeszkody wodnej z marszu, dowódca powinien uczynić wszystko, aby pozbawić nieprzyjaciela możliwości umocnienia się i zorganizowania obrony przeszkody wodnej. Powodzenie i możliwość forsowania z marszu zależą w dużym stopniu od miejsca przeszkód wodnych w systemie obrony nieprzyjaciela oraz odległości między nimi. Jeśli przeszkoda wodna znajduje się w taktycznej głębokości obrony nieprzyjaciela, to jej przeciwległy brzeg jest przeważnie zawczasu przygotowany do obrony i w toku walki może być obsadzony przez drugie rzuty i odwody lub przez wycofujące się wojska zgodnie z zawczasu przemyślanym i zorganizowanym wariantem działań. W tych warunkach forsowanie przeszkody wodnej z marszu będzie związane z dużym wysiłkiem nacierających wojsk. Jeśli przeszkoda wodna znajduje się w operacyjnej głębokości, to forsowanie tej przeszkody z marszu może

być łatwiejsze. Wynika to stąd, że przy szybkim tempie posuwania się nacierających wojsk pododdziały pułku mogą napotkać przeszkodę wodną niewystarczająco rozbudowaną i umocnioną. Pośpieszne zajęcie i doraźna organizacja obrony przez wojska nieprzyjaciela mogą wpłynąć na osłabienie siły jego oporu, przy czym niektóre odcinki przeszkody wodnej mogą być w ogóle nie bronione. Nie można jednak uznać tego za zasadę. W warunkach obustronnego użycia broni rakietowo-jądrowej opór nieprzyjaciela w strefie taktycznej może być minimalny, natomiast w głębi operacyjnej - może narastać. W tym wypadku wysiłek wojsk pokonujących przeszkodę wodną w głębi operacyjnej będzie większy niż w strefie taktycznej. Dużej wagi nabiera w tych warunkach dokładność rozpoznania charakteru przeszkody wodnej i obrony nieprzyjaciela, gdyż dane uzyskane w okresie poprzedzającym podejście do przeszkody wodnej mogą być niewystarczające. Warunki forsowania przeszkody wodnej z marszu mogą być różnorodne. Pułk może forsować przeszkodę wodną w toku rozwijania natarcia lub pościgu za nieprzyjacielem, działając w składzie sił głównych w pierwszym rzucie dywizji lub samodzielnie, będąc jej oddziałem wydzielonym /awangardą/. Pułk czołgów forsuje przeszkodę wodną z marszu z reguły wówczas, gdy istnieją w niej brody, a także gdy pododdziały rozpoznawcze i desant powietrzny opanowały przeprawy lub rejony na przeciwległym brzegu. We współczesnych warunkach, gdy wojska nacierają w szerokich pasach, na kierunkach i ich ruch do przodu jest nierównomierny, oddziały /pododdziały/ będą forsować przeszkody wodne przeważnie samodzielnie, niezależnie od tego, czy działają w oddziałach wydzielonych, czy też w składzie sił głównych. Podczas forsowania przeszkody wodnej z marszu dowódcy wszystkich szczebli powinni dążyć do tego, aby uniemożliwić nieprzyjacielowi odejście za rzekę i przygotowanie tam obrony, uprzedzić podchodzące odwody w głębi, bez zatrzymania przeprowić swoje siły na przeciwległy brzeg i opanować nakazany rejon.

W celu stworzenia dogodnych warunków forsowania z marszu przeszkód wodnych należy:

- utrudnić nieprzyjacielowi organizację obrony wzdłuż przeszkód wodnych, zwłaszcza na odcinkach przewidywanego forsowania;
- dążyć do zadania nieprzyjacielowi jak największych strat na podejściach do przeszkód wodnych oraz uniemożliwić mu zorganizowane wycofanie się za nie;
- utrudnić podejście i obsadzenie obrony za przeszkodą wodną przez podchodzące z głębi odwody nieprzyjaciela;
- zapewnić szybkie wyjście pododdziałów pułku do przeszkody wodnej i opanowanie istniejących na niej mostów, przepraw i środków przeprawowych;
- przeprowadzić dokładne rozpoznanie nieprzyjaciela i charakteru przeszkody wodnej;
- przedsięwziąć skuteczne środki obrony pododdziałów pułku przed bronią jądrową i chemiczną i ich osłony przed uderzeniami lotnictwa, szczególnie w czasie forsowania;
- dokonać właściwego podziału w ugrupowaniu bojowym pułku środków przeprawowych.

W warunkach, w których pokonanie przeszkody wodnej z marszu jest niemożliwe lub z różnych przyczyn niecelowe, organizuje się forsowanie z przygotowaniem w ograniczonym czasie.

Istota forsowania z przygotowaniem w ograniczonym czasie polega na wydzieleniu niezbędnej ilości czasu celem takiego zorganizowania rozpoznania, systemu ognia, współdziałania, dowodzenia, zaopatrzenia oraz skoncentrowania sił i środków, które zapewnią uzyskanie zdecydowanej przewagi nad nieprzyjacielem na odcinku forsowania i pokonanie przeszkody wodnej w możliwie najkrótszym czasie, przy najmniejszych stratach. W niektórych wypadkach, gdy pułk znajduje się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem - na rubieży wodnej może zajść konieczność organizowania przeszkody wodnej z planowym przygotowaniem. Różnice w stosunku do forsowania z marszu lub forsowania z ograniczonym przygotowaniem będą polegały na tym, że wszystkie przedsięwzięcia organizacyjne mogą nastąpić w tej sytuacji zawczasu, po uprzednim dokładnym ich zaplanowaniu, przeprowadzeniu szczegółowego rozpoznania, zgromadzeniu odpowiednich sił i środków, dokonaniu manewru

i przegrupowań oraz dokładnym postawieniu zadań każdemu pododdziałowi. O ile forsowanie tą metodą stwarza możliwości dokładnego zaplanowania i racjonalnego wykorzystania środków przeprawowych, o tyle jest ono niekorzystne z uwagi na to, że nieprzyjaciel ma w tym wypadku również możliwość udaremnienia tych przygotowań i całkowitego pokrzyżowania planów forsowania. Ponieważ utrzymanie ciągłości i tempa działań jest jednym z podstawowych warunków powodzenia - jedynie forsowanie z marszu zapewnia to powodzenie na współczesnym polu walki. Współczesne uzbrojenie stwarza duże możliwości forsowania przeszkód wodnych z marszu w tempie zbliżonym do tempa natarcia w warunkach normalnych. Wykorzystanie tej możliwości zależy od wyszkolenia żołnierzy, wysokich umiejętności dowódczych kadry i niezłomnej woli pobicia nieprzyjaciela oraz wykonania jak najlepiej postawionego zadania.

3. Charakterystyka odcinka forsowania i rodzaje przepraw.

Do natarcia z forsowaniem przeszkody wodnej pułk otrzymuje odcinek forsowania, który wyznacza dowódca dywizji. Niekiedy pułk działający jako oddział wydzielony może samodzielnie wybierać odcinek forsowania. Odcinek ten powinien odpowiadać następującym wymaganiom: umożliwić jednoczesne pokonanie przeszkody wodnej przez pododdziały pierwszego rzutu pułku; zapewnić swobodę manewru i możliwość rozśrodkowania środków przeprawowych oraz pododdziałów na wypadek uderzenia jądrowego nieprzyjaciela; posiadać miejsca dogodne do urządzenia przepraw i możliwość urządzenia przepraw zapasowych i pozornych. Ponadto powinien sprzyjać zaskoczeniu i utrudniać nieprzyjacielowi określenie kierunku głównego uderzenia. Odcinek forsowania pułku zazwyczaj pokrywa się z pasem natarcia. Jego szerokość - podobnie jak szerokość pasa natarcia - może być różna /wg obecnie uznawanych, orientacyjnych norm może dochodzić do 10 km/. Odcinek forsowania batalionu wyznacza się w granicach odcinka pułkowego, a jego szerokość może wynosić przeciętnie do 5 km. Najbardziej dogodne do forsowania są odcinki przeszkody wodnej mające: dominujący własny brzeg umożliwiający dobry wgląd w głąb obrony nieprzyjaciela;

dogodne i skryte podejścia /dojazdy/ do przeszkody wodnej; miejsca do rozwinięcia środków przeprawowych i spuszczenia ich na wodę; miejsca dogodne do budowy mostów i urządzenia przepraw, w tym także przepraw czołgów pod wodą; naturalne ukrycia terenowe na własnym brzegu zapewniające dogodne rozmieszczenie i maskowanie sił i środków, a przede wszystkim należytą ochronę przed uderzeniami bronią jądrową. Jednakże niekiedy odcinki forsowania mogą być wybrane w miejscach trudno dostępnych, tam gdzie obrona nieprzyjaciela będzie słabsza i gdzie forsowanie okaże się zaskoczeniem.

Na odcinku forsowania pułku organizuje się, w zależności od potrzeb, następujące przeprawy: przeprawy desantowe, promowe, mostowe, pod wodą, w bród, wpływ lub po lodzie. W granicach odcinka forsowania pułku mogą występować albo wszystkie wymienione rodzaje przepraw, albo niektóre z nich bądź też tylko jeden rodzaj przeprawy. Zazwyczaj pułk organizuje i odpowiada za przeprawy desantowe w bród, wpływ oraz przeprawę czołgów pod wodą. W warunkach forsowania wąskich przeszkód wodnych pułk może organizować przeprawy mostowe /lekkie/. Przeprawy desantowe planuje się po jednej na każdy batalion pierwszego rzutu pułku. Dla batalionu pierwszego rzutu forsującego przeszkodę wodną na kierunku działania oddziału wydzielonego nie planuje się oddzielnych przepraw desantowych. Batalion wyposażony w pływające transportery opancerzone i działający samodzielnie /np. jako OW, awangarda/ organizuje zwykle przeprawę desantową we własnym zakresie. Przeprawa desantowa powinna mieć pojemność zapewniającą przerzucenie w pierwszej i następnych falach co najmniej dwóch wzmocnionych kompanii. W związku z tym każdy batalion pierwszego rzutu pułku powinien posiadać 5-6 samobieżnych środków przeprawowych /PTG/.

Przy wyborze rejonów i miejsc na urządzenie przepraw należy dążyć do tego, aby odległość jednej przeprawy od drugiej uniemożliwiła nieprzyjacielowi jednoczesne rażenie dwóch przepraw jedną bombą /pociskiem średniego kalibru/.

W celu zapewnienia sprawnego forsowania i planowego wychodzenia pododdziałów na przeprawy oraz zapobieżenia nadmiernemu grupowaniu się wojsk w pobliżu przeszkody wodnej, zwłaszcza podczas forsowania z planowym przygotowaniem, należy wyznaczać:

- linię wyjściową;
- rejony rozmieszczenia rzutów transportowych;
- rejony wyjściowe;
- rejony wyczekiwania.

Linia wyjściowa jest przeznaczona do przygotowania kolejnych pododdziałów do przeprawy oraz regulowania wychodzenia ich na linię odbijania. Na linii wyjściowej rozmieszcza się z reguły jedną kolejną falę /pododdział/ oczekujący na przeprawę. Przy wyborze linii wyjściowej należy: uwzględnić możliwość wykorzystania właściwości ochronnych terenu do ukrycia wojsk i sprzętu w wypadku wykonania przez nieprzyjaciela uderzenia jądrowego.

Rejony rozmieszczenia rzutów transportowych wyznacza się zazwyczaj w odległości 1 - 1,5 km od brzegu w ilości jeden rejon na każdy batalion znajdujący się w pierwszym rzucie. Grupują się tu środki transportowe batalionu oczekujące na przeprawę, po uprzednim dowiezieniu batalionu do możliwie najbliższych położonych i nie obserwowanych przez nieprzyjaciela punktów przed przeszkodą wodną.

Rejony wyjściowe wyznaczają dowódcy pułków pierwszego rzutu dywizji na kierunku forsowania w odległości 3-5 km od przeszkody wodnej w miejscach umożliwiających ukrycie i maskowanie pododdziałów. W rejonach tych rozmieszczają się drugie rzuty pułków i inne elementy ugrupowania bojowego oczekujące na sygnał do wyjścia na linię wyjściową. Następuje tu także załadowanie na samobieżne środki desantowe pododdziałów forsujących przeszkodę wodną w pierwszej fali.

Rejony wyczekiwania wyznaczają dowódcy dywizji dla każdego pułku znajdującego się w drugim rzucie dywizji w odległości 10-12 km od przeszkody wodnej.

4. Treść i głębokość zadań bojowych oraz szerokość pasa natarcia pułku

Treść i głębokość zadań bojowych pułku w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej z marszu zależą od:

- szerokości przeszkody wodnej i charakteru jej obrony;
- stopnia obehwładnienia obrony nieprzyjaciela bronią jądrową w pasie natarcia pułku;

- działania desantu powietrznego w rejonie przeszkody wodnej w pasie natarcia pułku;
- zakresu przygotowanych zapór i stopnia skażenia terenu na podejściu do przeszkody wodnej i na przeciwległym brzegu;
- ilości środków przeprawowych, wozów bojowych i środków transportu przystosowanych do pokonywania przeszkody wodnej wplaw lub pod wodą;
- siły, składu i zdolności do stawiania zorganizowanego oporu wojsk nieprzyjaciela przed podejściem do przeszkody wodnej na przeciwległym brzegu;
- składu, stanu i położenia pułku.

Pułk działający w składzie sił głównych dywizji otrzymuje do forsowania zazwyczaj zadanie bliższe i następne oraz kierunek dalszego natarcia. W warunkach, gdy nieprzyjaciel zostaje zniszczony bronią rakietowo-jądrową lub gdy obrona nad rzeką zajęta jest przez nieznaczne siły, a pułk posiada odpowiednią ilość czołgów przystosowanych do forsowania po dnie, transporterów pływających i nowoczesnych środków przeprawowych, treść i głębokość zadań mogą być zbliżone treści i głębokości, zadań przyjmowanych w natarciu bez forsowania, a mianowicie:

- zadanie bliższe - rozbić zgrupowanie nieprzyjaciela na podejściach do przeszkody wodnej, sforsować ją z marszu, zakończyć rozbicie pierwszego rzutu dywizji nieprzyjaciela na przeciwległym brzegu i opanować bronione przez niego pozycje na głębokości 8-12 km;
- zadanie następne - rozwinąć natarcie w głąb, rozbić odwoły dywizyjne nieprzyjaciela i opanować rubież /rejon/ na głębokość 30-40 km;
- kierunek dalszego natarcia, celem rozwinięcia uzyskanego powodzenia na głębokość 60-80 km.

W wypadku, gdy obrona nad rzeką została zajęta przez nieprzyjaciela zawczasu i nie wykonuje się uderzeń jądrowych, przy braku odpowiedniej ilości transporterów pływających i nowoczesnych środków przeprawowych, zadanie bliższe pułku może polegać na rozbiciu czołowych pododdziałów na podejściu do przeszkody wodnej, sforsowaniu jej z marszu i opanowaniu na przeciwległym brzegu rubieży /rejonu/ na głębokość 2-3 km,

umożliwiających budowę mostów i wykluczających prowadzenie przez nieprzyjaciela na rzekę ognia, obserwowanego z broni maszynowej i przeciwpancernej. Zadaniem następnym może być rozwinięcie natarcia w głąb i rozbicie pozostałych sił pierwszego rzutu dywizji nieprzyjaciela oraz opanowanie dogodnej rubieży /rejonu/ na głębokość 8-12 km.

Kierunek dalszego natarcia celem rozwinięcia uzyskanego powodzenia - na głębokość 30-40 km.

Zadanie bliższe pułku może być głębsze wówczas, gdy przed podejściem do przeszkody wodnej desant powietrzny lub pododdziały rozpoznawcze opanują odcinki na przeciwległym brzegu.

Zadanie bliższe batalionu pierwszego rzutu pułku będzie polegało na opanowaniu rejonów na przeciwległym brzegu na głębokość 2-3 km.

W sprzyjających warunkach forsowania - gdy są wykonywane uderzenia jądrowe i przeciwległy brzeg jest opanowany przez desant i OW, głębokość zadań bliższych batalionów pierwszego rzutu może się pokrywać z głębokością zadań bojowych pułku.

Pułkowi działającemu jako oddział wydzielony dywizji w zadaniu podaje się: kierunek działania, rejon do opanowania na przeciwległym brzegu i czas wykonania zadania. Wielkość tego rejonu powinna zapewnić szybkie forsowanie przeszkody wodnej przez siły główne dywizji, działające na tym kierunku i płynne rozwinięcie przez nie natarcia w głąb obrony.

Szerokość pasa natarcia pułku podczas forsowania przeszkody wodnej będzie taka sama jak w normalnych warunkach i uwarunkowana jest tymi samymi czynnikami co w każdym innym natarciu oraz dodatkowo ilością posiadanych środków przeprawowych i może być różna. Szeroki pas natarcia zapewnia odpowiednie rozśrodkowanie ugrupowania bojowego pułku, pozwala wybrać dogodne kierunku lub odcinki forsowania, stwarza korzystne warunki dla realizacji manewru i wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd co do głównego kierunku uderzenia. W pasie natarcia dowódca pułku wyznacza kierunki lub odcinki forsowania dla OW i batalionów pierwszego rzutu oraz punkty przepraw. Kierunek

forsowania wyznacza się zazwyczaj dla OW i batalionów działających w oderwaniu od sił głównych pułku lub w znacznym oddaleniu od sąsiadów. W pozostałych wypadkach celowo jest wyznaczać batalionom odcinek forsowania.

5. Ugrupowanie bojowe pułku

W celu wykonania postawionego zadania, pułk przyjmuje odpowiednie ugrupowanie bojowe. Powinno ono zapewniać najszybsze sforsowanie przeszkody wodnej w danej sytuacji przy najmniejszych stratach oraz natychmiastowe i ciągłe rozwijanie natarcia na przeciwległym brzegu na całą głębokość otrzymanego zadania.

Ugrupowanie pułku do forsowania zależy od wielu takich czynników, jak:

- użycie broni raketowo-jądrowej;
- charakter przeszkody wodnej i przylegającego do niej terenu;
- posiadanie sił i środków;
- charakter obrony nieprzyjaciela na przeciwległym brzegu i przed przeszkodą wodną;
- położenie pododdziałów pułku przed podejściem do przeszkody wodnej;
- ilości posiadanych środków przeprawowych itp.

W skład ugrupowania bojowego pułku do forsowania przeszkody wodnej wchodzi zazwyczaj te same elementy ugrupowania jak w natarciu bez forsowania. Pułk może grupować się do forsowania w jeden lub w dwa rzuty. Najbardziej pożądane jest grupować pułk do forsowania w dwa rzuty. Takie ugrupowanie zapewnia mu narastanie wysiłku w głębi i manewr na kierunku zarysowującego się powodzenia. Ugrupowanie bojowe pułku w jeden rzut pozwala na sforsowanie przeszkody wodnej w najkrótszym czasie i na szerokim froncie, zapewnia duże rozśrodkowanie własnych pododdziałów i zmusza nieprzyjaciela do rozproszenia wysiłku. Takie ugrupowanie ogranicza jednak możliwość wprowadzenia świeżych sił dla szybkiego rozwijania powodzenia i wymaga dużej ilości środków przeprawowych dla jednoczesnego forsowania przez wszystkie bataliony. W wypadku ugrupowania bojowego pułku w jeden rzut tworzy się odwód w sile jednej - dwóch wzmocnionych kompanii piechoty /czołgów/.

W celu jak najszybszego podejścia do przeszkody wodnej, połączenia się z desantem powietrznym, opanowania i utrzymania przepraw i innych ważnych obiektów oraz stworzenia najlepszych warunków do sforsowania przeszkody wodnej przez siły główne - ze składu pułku wysyła się oddział wydzielony w sile wzmocnionego batalionu /lub wzmocnionej kompanii czołgów/. Oddział ten jest elementem ugrupowania bojowego pułku. Oddział wydzielony powinien być wzmocniony artylerią, pododdziałami saperów i chemików, a pułki lub pododdziały czołgów - pododdziałami piechoty zmotoryzowanej.

Pozostałe elementy ugrupowania bojowego pułku organizuje się według tych samych zasad jak w natarciu bez forsowania, podobne jest również ich wykorzystanie. Jedynie odwodów przeciwpancernych należy używać w czasie ogniowego przygotowania ^{forsowania} do strzelania ogniem na wprost z własnego brzegu, w toku forsowania przeszkody.

We wszystkich wypadkach ugrupowanie bojowe do forsowania przeszkody wodnej z marszu należy tworzyć zawczasu, przed podejściem pododdziałów do przeszkody wodnej. Stworzy to odpowiednie przesłanki do systematycznej i ciągłej przeprawy sił, przyspieszy tempo przeprawy i zapewni szybkie narastanie sił na przeciwległym brzegu.

ROZDZIAŁ II

ORGANIZACJA FORSOWANIA PRZESZKOD WODNYCH PRZEZ PUŁK

1. Wypracowanie decyzji i postawienie zadań bojowych

Zadanie do forsowania przeszkody wodnej z marszu dowódca pułku otrzyma na kilka ~~lub kilkanaście~~ godzin, przed podejściem do rzeki. Metoda i sposób pracy dowódcy pułku i sztabu nad organizacją forsowania zależą w każdym wypadku od konkretnej sytuacji oraz takich czynników, jak:

- czas, jakim dowódca pułku dysponuje na zorganizowanie działań;
- położenia pododdziałów, charakter działań i oporu nieprzyjaciela na podejściu do rzeki;
- posiadany^{ch} wiadomości o nieprzyjacielu.

Na podstawie otrzymanego od dowódcy dywizji zadania na forsowanie przeszkody wodnej z marszu, dowódca pułku powinien przed rozpoczęciem forsowania powziąć decyzję i postawić zadania bojowe. Dowódca pułku i jego sztab całą pracę organizacyjną muszą wykonać w toku rozwijającego się natarcia lub pościgu. W tej sytuacji praca dowódcy pułku nad wypracowaniem decyzji do forsowania przeszkody wodnej z marszu będzie posiadać szereg właściwości, a mianowicie:

- wypracowanie decyzji forsowania odbywać się będzie z jednoczesnym kierowaniem walką pododdziałów wykonujących dotychczasowe zadanie;
- ograniczony czas na wypracowanie decyzji i organizację forsowania;
- brak pełnych danych o nieprzyjacielu i przeszkodzie wodnej;
- decyzja forsowania z marszu podejmowana będzie wyłącznie z mapy;
- zadania bojowe stawiane będą w formie krótkich rozkazów - wyłącznie z wytycznymi do zabezpieczenia bojowego działań i współdziałania;
- przekazywanie zadań odbywać się będzie z zasady przez oficerów sztabu, oficerów łącznikowych i techniczne środki łączności;
- sprecyzowanie decyzji forsowania następować będzie w miarę zbliżania się do przeszkody wodnej, zdobywania nowych danych o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela.

Po otrzymaniu rozkazu do forsowania z marszu, dowódca pułku przeprowadza analizę zadania, w której szczególnie rozpatruje się zagadnienia dotyczące użycia przez dywizję broni jądrowej, ilości przydzielonych środków przeprawowych i ich możliwości, w jaki sposób wykonanie postawionego zadania jest uzależnione od charakteru przeszkody wodnej, w ramach którego zadania /bliższego, następnego/ zachodzi konieczność forsowania i jakie stąd wypływają praktyczne wnioski dotyczące kierunku uderzenia, ugrupowania wojsk, charakteru oraz sposobu ich działania przy podejściu do przeszkody wodnej i na przeciwległym brzegu. Po analizie zadania dowódca pułku może wydać niezbędne zarządzenia dotyczące przede wszystkim dodatkowego rozpoznania nieprzyjaciela i przeszkody wodnej,

przygotowania i sprawdzenia sprzętu do forsowania, uszczelnienia czołgów, rozpoznania istniejących przepraw, przygotowania i wysunięcia w stronę rzeki środków przeprawowych.

W ocenie położenia dowódca pułku powinien uwzględnić właściwości charakterystyczne dla natarcia pułku z forsowaniem przeszkody wodnej, zwłaszcza zaś ustalić:

- a/ w ocenie nieprzyjaciela: jakimi siłami i w jakich rejonach może on przeciwdziałać podejściu wojsk do przeszkody wodnej i podczas forsowania; możliwość użycia przez niego broni jądrowej i chemicznej, w jakim rejonie i czasie; przypuszczalny charakter jego działań i system obrony na przeciwległym brzegu; charakter obrony przepraw, mostów, brodów i urządzeń hydrotechnicznych na odcinku forsowania.
- b/ W ocenie sił własnych: położenie pododdziałów przed forsowaniem; sposoby rozbicia nieprzyjaciela i wydzielone do tego siły i środki, miejsce środków przeprawowych w czasie podejścia i przedsięwzięcia w celu szybkiego wysunięcia ich na przeszkodę wodną; sposób wykorzystania środków przeprawowych; siły, jakie należy wydzielić do uchwycenia mostów i przepraw przeciwnika.

W wypadku skażenia promieniotwórczego terenu, dowódca pułku powinien uwzględnić możliwość zmiany kolejności i czasu wyjścia pododdziałów do przeszkody wodnej, określić możliwe dawki napromienienia żołnierzy i ustalić sposoby pokonania strefy.

- c/ W ocenie sąsiadów dowódca pułku powinien wyciągnąć wnioski dotyczące wykorzystania działania sąsiadów, desantu taktycznego czy oddziału wydzielonego dywizji na korzyść pułku.
- d/ W ocenie terenu: charakter przeszkody wodnej, uwzględniając porę roku i warunki meteorologiczne; szerokość, głębokość, szybkość prądu, charakter dna, ilość mostów, brodów, urządzeń wodnych, dostępność brzegów i doliny rzeki, miejsca dogodne do urządzenia przepraw oraz możliwość zmiany rzeki w rezultacie uderzeń jądrowych; drogi podejścia do rzeki, rejony ześrodkowań pododdziałów i środków przeprawowych, rejony hermetyzacji czołgów, ładowanie sprzętu na środki przeprawowe,

warunki manewru wzdłuż rzeki; rejony i obiekty na przeciwległym brzegu, od których opanowania zależeć będzie naruszenie systemu obrony przeciwnika.

Na podstawie oceny terenu, dowódca pułku wyznacza: odcinki przepraw desantowych i promowych, przeprawy w bród lub czołgów po dnie; marszruty wyjścia pododdziałów do przeszkody wodnej; rejony hermetyzacji czołgów i ładowanie sprzętu na środki przeprawowe; miejsca posterunków regulacji ruchu, rejony SO artylerii do ognia pośredniego i na wprost, rejony ześrodkowania batalionu drugiego rzutu i odwodów specjalnych, obiekty, które ma opanować pierwszy rzut, aby osłonić przeprawy przed ogniem broni maszynowej i środków przeciwpancernych nieprzyjaciela.

Powyższą ocenę położenia sztab pułku musi przygotować w warunkach skrajnie ograniczonego czasu; dlatego też od oficerów sztabu wymaga się szybkiej i zorganizowanej pracy.

Na podstawie analizy zadania i oceny położenia, dowódca pułku podejmuje decyzję z mapy. Może ona obejmować takie zagadnienia, jak:

- kierunek głównego uderzenia, sposób forsowania i ugrupowania bojowe pułku;
- sposób rozbicia nieprzyjaciela przed podejściem do przeszkody wodnej oraz wyjścia pododdziałów, a szczególnie oddziału wydzielonego na skrzydła i tyły nieprzyjaciela w celu uchwycenia z marszu istniejących przepraw wykorzystywanych przez wycofujące się siły nieprzyjaciela;
- sposób wykorzystania uderzeń jądrowych wykonywanych na korzyść pułku środkami wyższych szczebli;
- miejsca przepraw desantowych i promowych oraz przepraw czołgów po dnie;
- działania pododdziałów w wypadku napotkania silnie skażonych odcinków terenu, szczególnie przy podejściu do przeszkody wodnej lub podczas natarcia na przeciwległym brzegu;
- ogniowe przygotowanie i wsparcie działania OW i forsowania przez siły główne;
- zadania bojowe dla pododdziałów podczas forsowania i natarcia na przeciwległym brzegu;
- podział środków przeprawowych i organizacja przepraw;
- główne problemy zabezpieczenia inżynieryjnego i bojowego;

- organizacja współdziałania w czasie podejścia do przeszkody wodnej, forsowania i natarcia na przeciwległym brzegu;
- organizacja materiałowo-technicznego przygotowania pododdziałów na okres forsowania;
- sposób przeprawy tyłów i środków transportowych.

Nie we wszystkich wypadkach dowódca pułku będzie w stanie określić wszystkie wyżej wymienione elementy decyzji, jednak w miarę podchodzenia do rzeki powinien je sprecyzować i przekazać podwładnym do czasu podejścia czołowych pododdziałów pułku do przeszkody wodnej. Powziętą przez dowódcę decyzję sztab wyraża na mapie decyzji, która jest podstawą do postawienia zadań bojowych. Sposób stawiania zadań w każdym wypadku zależy od konkretnej sytuacji na polu walki.

Kolejność i treść stawiania zadań bojowych jest podobna jak w natarciu bez forsowania - z tym jednak, że trzeba dodatkowo określić te zadania, które wypływają ze specyfiki forsowania przeszkody wodnej z marszu.

2. Organizacja współdziałania

Niezwykle ważnym zagadnieniem występującym w czasie forsowania przeszkód wodnych jest organizacja współdziałania. Celem współdziałania w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej z marszu jest skoordynowanie działań oddziałów wydzielonych, desantów powietrznych i sił głównych pułku z uderzeniami jądrowymi i chemicznymi, z sąsiadami w czasie i przestrzeni dla jak najlepszego wykonania postawionego zadania.

Współdziałanie na okres forsowania organizuje się według następujących zadań:

- podejście do przeszkody wodnej i opanowanie nakazanych obiektów w rejonie rzeki przez oddział wydzielony;
- forsowanie przeszkody wodnej i wykonanie zadania bliższego pułku;
- rozwinięcie natarcia w celu wykonania kolejnych zadań.

Podczas organizacji współdziałania wewnątrz pułku dowódca powinien rozstrzygnąć następujące problemy:

- określić sposób wykorzystania uderzeń jądrowych i chemicznych, wykonywanych w pasie forsowania pułku;

- określić rubież bezpieczeństwa, kolejność wyjścia pododdziałów i środków przeprawowych na przeszkodę wodną oraz czas forsowania;
- określić sposób i czas rozbicia określonego ugrupowania nieprzyjaciela, aby zapewnić sobie dogodne warunki do forsowania przeszkody wodnej z marszu i na szerokim froncie;
- uzgodnić działanie poszczególnych elementów ugrupowania bojowego w wypadku napotkania silnie skażonych odcinków terenu przy podejściu do przeszkody wodnej podczas jej forsowania i natarcia na przeciwległym brzegu;
- określić czas lądowania i wykonania zadań przez desant taktyczny wyższego szczebla oraz współdziałanie desantu z OW i batalionami pierwszego rzutu pułku;
- ustalić miejsce i odcinki forsowania oraz miejsca przeprawy czołgów po dnie;
- ustalić sposób działania pododdziałów w wypadku wykonania przez nieprzyjaciela uderzeń bronią jądrową na przeprawy;
- określić ilość stanowisk ogniowych oraz dział do prowadzenia ognia na wprost w celu wsparcia przeprawy pierwszego rzutu;
- ustalić miejsce załadowania artylerii na samobieżne środki przeprawowe, czas trwania i rejony przygotowania czołgów do przeprawy po dnie;
- ustalić dowodzenie i łączność w czasie podejścia do przeszkody wodnej podczas jej forsowania i walki na przeciwległym brzegu;
- ustalić sygnały współdziałania;
- ustalić różne inne problemy wynikające z konkretnej sytuacji pola walki.

Współdziałanie pododdziałów na okres forsowania organizuje się zwykle bardziej ogólnie w czasie organizacji natarcia, a konkretyzuje w czasie podchodzenia pododdziałów do przeszkody wodnej. Szczególnie ważnym problemem będzie organizacja współdziałania pododdziałów w czasie samego forsowania i rozwijania natarcia na przeciwległym brzegu. Ze względu na możliwość pozostania w tyle artylerii w czasie podchodzenia do przeszkody wodnej bardzo istotne znaczenie będzie miało dokładne uzgadnianie wsparcia ogniowego tych pododdziałów, które już

przeprawiły się na przeciwległy brzeg i rozwijają natarcie. Najczęściej problemy współdziałania będą rozstrzygane bezpośrednio w toku walki przy stawianiu dodatkowego zadania i przekazywaniu go wykonawcom.

3. Niektóre elementy zabezpieczenia bojowego działań

Zabezpieczenie bojowe forsowania przeszkody wodnej przez pułk w natarciu, organizowane jest na ogólnych zarządach, z uwzględnieniem jednak cech charakterystycznych wynikających z forsowania. Uwzględniając ograniczony czas na organizację działań i konieczność jednoczesnego kierowania walką pododdziałów podczas zbliżenia się do przeszkody wodnej, dowódca pułku rozstrzyga zazwyczaj jedynie najważniejsze zagadnienie związane z organizacją zabezpieczenia forsowania. Sztab pułku na podstawie decyzji dowódcy rozwiązuje całokształt spraw w tym zakresie.

Rozpoznanie

Rozpoznanie powinno dostarczyć możliwie wyczerpujących i wszechstronnych danych o przeciwniku, samej przeszkodzie wodnej i terenie, które umożliwią podjęcie decyzji, skuteczne forsowanie przeszkody wodnej z marszu i prowadzenie natarcia na przeciwległym brzegu. Dane te mogą być uzyskane różnymi drogami, m.in.: od sztabu wyższego, lotnictwa, partyzantów, miejscowej ludności, z opisów rzek, studium map, zdjęć lotniczych od własnych pododdziałów rozpoznawczych itp.

Rozpoznanie powinno ustalić: siłę i skład zgrupowań nieprzyjaciela, które mogą być użyte do obrony przeszkody wodnej; rejony rozmieszczenia środków napadu jądrowego; szerokość i głębokość przeszkody wodnej, szybkość prądu, charakter brzegów, istnienie urządzeń hydrotechnicznych, mostów, brodów i miejsc dogodnych do przeprawy czołgów pod wodą; dogodne odcinki do przeprawy desantowej i promowej; ilość i charakter zapór oraz wielkość rejonów skażonych na podejściu i na przeciwległym brzegu przeszkody wodnej. Dowódca pułku w zasadzie swoimi siłami i środkami nie jest w stanie tych wszystkich danych uzyskać, gdyż jego organa rozpoznawcze na to nie wystarczą. Brakujące

dane może uzyskać od szczebla wyższego. W sprzyjających warunkach pododdziały rozpoznawcze powinny dążyć do opanowania istniejących przepraw wykorzystywanych przez nieprzyjaciela, a także opanowania niektórych odcinków przeciwnego brzegu.

Ubezpieczenie przepraw

Ubezpieczenie ma na celu zapobiec niespodziewanemu i bezpośredniemu napadowi nieprzyjaciela na przeprawy od strony lądu i wody. W celu należytego ubezpieczenia przepraw trzeba poczynić szereg przedsięwzięć, jak: zorganizować odpowiednią sieć posterunków obserwacyjnych; wydzielić siły i środki do patrolowania lustra wody; utworzyć zagrody i przeszkody po obu stronach miejsc przeprawowych - szczególnie w górę rzeki; przygotować materiały do gaszenia pożarów; wydzielić odpowiednio wzmocnione pododdziały do bezpośredniej obrony przepraw, szczególnie promowych i PPP. Dla ochrony miejsc przepraw, dowódcy odcinków forsowania powinni wydzielić odpowiednie pododdziały w sile: drużyna - pluton oraz środki ogniowe /ckm, działa plot, środki ppanc itp./. Pododdziały te bronią przeprawy cały czas, aż do zakończenia forsowania przez dany pododdział, z którego zostały wydzielone, forsują razem z nim, a następny pododdział wydziela nowe siły do ubezpieczenia przeprawy. Obrona przepraw i dobra jej organizacja mają decydujący wpływ na ciągłość forsowania i natarcia.

Obrona przeciwlotnicza

Decydujące znaczenie dla pokonania przez pułk przeszkody wodnej ma skuteczna osłona wojsk i przepraw przed stakami z powietrza. Zadania osłony przeciwlotniczej wojsk w czasie podchodzenia do przeszkody wodnej, forsowania oraz działania na przeciwnym brzegu, realizują siły i środki wojsk obrony przeciwlotniczej w ramach systemu OPL związków operacyjnych, jak również lotnictwo myśliwskie.

Do organicznych środków obrony przeciwlotniczej działających w osłonie przepraw i przeprowiających się pododdziałów pułku należą: pododdziały przeciwlotniczych karabinów maszynowych /14,5 mm/ podwójnie sprzężone, które są przeznaczone do zwalczania pojedynczych samolotów i śmigłowców, wielkokalibrowe przeciwlotnicze karabiny maszynowe /12,7 mm/

wmontowane na czołgach /T-54 i T-54 A/, które są przeznaczone do bezpośredniej osłony tych czołgów przed atakami nisko lecących samolotów i śmigłowców. Ponadto do walki z samolotami działającymi na małej wysokości wyznacza się pododdziały piechoty i karabinów maszynowych.

W czasie podejścia do przeszkody wodnej najbardziej narażony na uderzenie z powietrza pododdział pułku jest osłaniany organicznymi, podwójnie sprzężonymi, przeciwlotniczymi karabinami maszynowymi 14,5 mm. Rozmieszcza się je wzdłuż kolumn na samochodach, skąd mogą prowadzić ogień w ruchu i z krótkich przystanków. Dopuszczalne odległości między sąsiednimi karabinami wynoszą 800 m. Osłonę maszerujących pododdziałów czołgów zapewniają wielokalibrowe przeciwlotnicze karabiny maszynowe /12,7 mm typu "DSzK"/.

Osłona pododdziałów pułku na terenie własnym podczas przeprawy może być realizowana siłami i środkami obrony przeciwlotniczej dywizji i armii. Do bezpośredniej osłony przeprawy może zostać wyznaczony dywizyjny pułk artylerii przeciwlotniczej lub armijny pułk /dywizjon/ artylerii przeciwlotniczej małego lub średniego kalibru. Przeprawa może być również osłaniana pododdziałami przeciwdziałania radioelektronicznego.

Pułki czołgów dywizji pancernych mogą otrzymać jako wzmocnienie: baterię lub pluton 57 mm armat przeciwlotniczych typu S-68, podwójnie sprzężonych, samobieżnych, zmontowanych na podwoziu czołgów T-54.

Pułk działający jako OW dywizji na głównym kierunku uderzenia armii z zadaniem uchwycenia przeprawy /np. mostu/ może otrzymać do osłony dywizyjny pułk artylerii przeciwlotniczej. Przydzielony pułk /dywizjon/ artylerii przeciwlotniczej ugrupowuje się w kolumnie marszowej oddziału wydzielonego bateriami lub plutonami, rozmieszczając się wewnątrz pododdziałów w odstępach do 3000 m. W razie uchwycenia przez OW przeprawy i rejonu na przeciwległym brzegu, celowo jest ugrupować tam 1-2 baterie artylerii przeciwlotniczej.

W miarę poszerzania zdobytego terenu na przeciwległym brzegu rzeki, baterie przegrupowuje się z takim wyliczeniem, aby zapewnić walczącym wojskom najsilniejszą osłonę

przed zagrożeniem ze strony lotnictwa przeciwnika.

Zabezpieczenie techniczne /czołgowe i samochodowe/ pułku w czasie forsowania przeszkód wodnych

Bezpośrednim organizatorem zabezpieczenia technicznego pododdziałów w czasie forsowania przeszkód wodnych jest pułk, czasami - w zależności od rodzaju przeszkody wodnej - dywizja. Całością prac związanych z zabezpieczeniem technicznym kieruje pomocnik pułku d/s technicznych. Sprzęt do forsowania przygotowuje się natomiast bezpośrednio w kompaniach. Przygotowanie pododdziałów i przystosowanie sprzętu technicznego do forsowania przeszkód wodnych, a zwłaszcza do przeprawy czołgów pod wodą, przeprowadza się jeszcze w okresie poprzedzającym działania bojowe i uzupełnia podczas natarcia. Zakres prac związanych z bezpośrednim przygotowaniem czołgów zależy od rodzaju przeprawy, typu czołgów i przystosowania ich do forsowania przez zakłady produkcyjne i warsztaty remontowe. Prace w zakresie bezpośredniego przygotowania do forsowania czołgów pod wodą przeprowadza się w rejonach wyjściowych wyznaczonych poza zasięgiem obserwacji naziemnej nieprzyjaciela w odległości 3-5 km od brzegu rzeki. Prace te obejmują: uszczelnienie czołgów, przymocowanie zaworów do rur wydechowych i zamocowanie rury doprowadzającej powietrze. Trwają one około 30-40'. Przy każdej z przepraw czołgów organizuje się grupy ewakuacyjne lub remontowo-ewakuacyjne. Zadaniem tych grup jest ewakuacja ugrzęzłych lub zatopionych czołgów oraz udzielenie pomocy załogom w remoncie bieżącym czołgów uszkodzonych przy przeprawie. Czołgi przystosowane do przeprawy pod wodą są w stanie forsować przeszkody wodne o następującej charakterystyce:

- głębokość do 5,0 m;
- szerokość do 1000 m;
- szybkość prądu do 1,5 m/sek;
- kąt nachylenia brzegu przy wjeździe - do 20°;
- kąt nachylenia brzegu przy wyjeździe - do 15°;
- spadki dna w kierunku jazdy - do 15°;
- wzniesienia maksymalne dna - do 10°.

Dla samochodów ciężarowych nie przygotowanych do pokonywania przeszkód wodnych w bród, głębokość brodu o dnie twardej nie może przekroczyć:

- przy szybkości prądu do 1 m/sek - 50 cm;
- przy szybkości prądu do 1-2 m/sek - 40 cm;
- przy szybkości prądu do 2-3 m/sek - 30 cm.

Przy częściowym przygotowaniu samochodów do przeprawy głębokość brodu może się zwiększyć o około 30 cm, a przy całkowitym przygotowaniu pojazdu można pokonywać jeszcze większe głębokości, dochodzące do 1,5, a niekiedy nawet do 2 m. W tym ostatnim wypadku po obu stronach rzeki, a jeśli to jest niemożliwe - chociaż po stronie przeciwległej, należy umieścić 1-2 ciągniki przeznaczone do wyciągania pojazdów, które ugrzęzły. W celu przygotowania pojazdu do pokonania brodów głębokości około 1,5 m wykorzystuje się odpowiednie zestawy uszczelniające.

4. Organizacja regulacji ruchu

W celu zapewnienia zorganizowanego podchodzenia pododdziałów do przeszkody wodnej, zapobieżenia gromadzeniu się ich na przeprawach, dopilnowania ustalonej kolejności przeprawy pododdziałów i utrzymania porządku w rejonach rozmieszczenia i na drogach podejścia do przepraw - organizuje się regulację ruchu. Aby zorganizować we właściwym czasie na odcinku forsowania regulację ruchu, należy zawczasu wyznaczyć zespół ludzi, który powinien podchodzić do przeszkody wodnej wraz z awangardą /szpice czołgowe/ pułku. Poł podejściu awangardy do przeszkody wodnej zespół ten wystawia posterunki regulacji ruchu na drogach podejścia pododdziałów do przepraw, w punktach kontroli uszczelniania czołgów oraz w miejscach załadowania sprzętu bojowego na środki desantowe. Regulację ruchu do przepraw organizuje się siłami plutonu regulacji ruchu, a w razie konieczności - i innych pododdziałów.

Regulację ruchu na przeprawach organizują pododdziały wojsk inżynieryjnych. Podczas forsowania przeszkody wodnej pułk w poważnym stopniu korzystać będzie z regulacji ruchu organizowanej przez dywizję, szczególnie na przeprawach organizowanych i urządzonych siłami i środkami

dywizji. Sztab pułku otrzyma wyciąg z planu regulacji ruchu, szczegółowo informujący go o zamierzeniach wykonywanych na jego korzyść.

Odpowiedzialność za sprawną organizację ruchu podczas forsowania ponosi sztab pułku.

5. Dokumentacja w zakresie planowania forsowania przeszkód wodnych

Zakres i treść szczegółowego opracowania decyzji dowódcy pułku zależy w dużej mierze od przewidywanego sposobu pokonania danej przeszkody wodnej i czasu, jakim sztab pułku dysponuje na organizację i planowanie tego rodzaju działań. Zazwyczaj w sztabie pułku sporządza się tylko takie dokumenty, które mają wartość praktyczną. W warunkach ograniczonego czasu na organizację forsowania z marszu, sztab pułku powinien opracować plan forsowania, który zazwyczaj opracowuje się graficznie na mapie i stanowi podstawę do stawiania zadań bojowych podległym pododdziałom. Oprócz tego bardzo istotnym dokumentem jest grafik forsowania przeszkody wodnej, który jest szczególnie potrzebnym dokumentem w warunkach forsowania średnich, a zwłaszcza szerokich przeszkód wodnych. Za opracowanie niezbędnej dokumentacji związanej z forsowaniem ponosi odpowiedzialność /podobnie jak i w innych przypadkach/ szef sztabu pułku. Jednakże za opracowanie grafiku forsowania odpowiada osobiście szef saperów, który sporządza ten dokument przy współudziale zainteresowanych oficerów sztabu. Oprócz wymienionych dokumentów, sztab pułku może opracować jeśli czas na to pozwoli i inne dokumenty - pomocnicze. Duża zmienność sytuacji na współczesnym polu walki może powodować często konieczność dokonania korekt i wprowadzenie uzupełnień do opracowanych dokumentów forsowania, o czym nie wolno zapominać. Opracowane dokumenty nie mogą być sztywne i niezmiennie. Szczególnie zawsze aktualny musi być grafik forsowania.

ROZDZIAŁ III

PROWADZENIE FORSOWANIA

1. Podejście pułku do przeszkody wodnej i forsowania jej przez pododdziały czołowe

Podejście czołowych pododdziałów pułku do przeszkody wodnej poprzedzone zostanie zazwyczaj natarciem, przy tym najczęściej natarcie to ma charakter pościgu za rozbitym i wycofującym się nieprzyjacielem. W tych warunkach dowódca i jego sztab powinni dążyć do sforsowania przeszkody wodnej z marszu w ślad za pododdziałami osłonowymi. W tym celu jeszcze na długo przed podejściem pułku do przeszkody wodnej główny wysiłek broni raketowo-jądrowej, chemicznej i lotnictwa wyższego szczebla skieruje się na zniszczenie broni masowego rażenia przeciwnika oraz niedopuszczenie do obsadzenia przeciwległego brzegu przez wycofujące się główne zgrupowanie nieprzyjaciela lub podchodzące z głębi odwody. Jeżeli jednak nieprzyjaciel zdołał zorganizować obronę przeszkody wodnej, forsowanie rozpoczyna pierwszy rzut pułku po obezwładnieniu obrony uderzeniami jądrowymi, lotnictwa i ogniem wszystkich środków pułku. W wypadku gdy nieprzyjaciel nie zdążył zająć obrony na rubieży wodnej lub zajmuje ją pośpiesznie siłami wycofujących się pododdziałów, forsowanie powinny rozpocząć pododdziały rozpoznawcze i ubezpieczenie pułku /SPR, szpica, awangarda/. Pułk działający jako OW dywizji podchodzi zazwyczaj do przeszkody wodnej w sztykach rozczłonkowanych /niekiedy w ugrupowaniu marszowym/, wykorzystując jedną lub kil^k dróg i mając w przodzie ubezpieczenie i rozpoznanie. Siły główne pułku ubezpiecza awangarda lub szpica czołowa. Awangarda pułku powinna być wzmocniona taką ilością samobieżnych środków przeprowo-desantowych, aby mogła przeprowadzić na przeciwległy brzeg główne siły w jednej fali. Aby zapewnić szybkie rozwinięcie wojsk w ugrupowaniu bojowe i osiągnięcie natychmiastowej gotowości do obezwładnienia nieprzyjaciela, czołgi powinny przesuwac się w czole kolumn, część artylerii organicznej i przydzielonej powinna maszerować z awangardą, a pozostała - za czołowymi

batalionami. Niekiedy artyleria może się przesuwać pod osłoną ubezpieczenia przed batalionami pierwszego rzutu.

W czasie podchodzenia do przeszkody wodnej pułk nie wdaje się w przewlekłą walkę z wycofującym się nieprzyjacielem, obchodzi punkty oporu i szybko przesuwa się naprzód, uprzedza nieprzyjaciela w wyjściu nad rzekę, nie dopuszcza do zorganizowanego zajęcia przez niego obrony. W wypadku wykonania uderzenia jądrowego na obronę nieprzyjaciela, pododdziały pułku należy zatrzymać na rubieży bezpieczeństwa aż do momentu wybuchu. Powinny być również wycofane z nad brzegu przeszkody wodnej pododdziały rozpoznawcze. Przed podejściem do rubieży bezpieczeństwa pododdziały OW /awangardy/ zakładują się na przydzielone środki przeprawowe i w ślad za wykonanym uderzeniem jądrowym rozwija się w szyki rozczłonkowane. Działając w sposób śmiały i zdecydowany awangarda /OW/ opanowuje przeprawy i odcinki na przeciwległym brzegu, utrzymując je do podejścia sił głównych pułku. Forsowanie przeszkody wodnej przez awangardę wspierają ogniem na wprost czołgi, artyleria przeciwpancerna oraz artyleria awangardy do ognia pośredniego. Pododdziały rozpoznawcze ustalają jednocześnie stopień obezwładnienia nieprzyjaciela, ugrupowanie jego sił i środków oraz natężenie promieniowania w rejonie wybuchu. Saperzy wchodzący w skład rozpoznania i ubezpieczenia rozpoznają i rozminowują odcinki przepraw i dno rzeki. W wypadku gdy przeszkoda wodna jest zaminowana lub znajdują się w niej inne zapory inżynieryjne, zadaniem pododdziałów rozpoznawczych, szpic czołowych, awangard i OW, a zwłaszcza wchodzących w ich skład saperów. jest rozpoznanie tych zapór, ustalenie ich systemu i miejsc rozmieszczenia, a następnie ustalenie odcinków pozwalających na ominięcie tych zapór lub wykonanie w nich przejść. W wypadku uchwycenia gotowych przepraw przez pułk /mostów, brodów/, czołgi natychmiast przeprawiają się wraz z piechotą awangardy celem wsparcia jej walki na przeciwległym brzegu. Artyleria awangardy wspiera jej walkę z własnego brzegu i przeprawia się na przeciwległy brzeg w miarę podchodzenia artylerii sił głównych pułku.

Utworzoną przez nieprzyjaciela przed przeszkodą wodną strefę skażeń promieniotwórczych, pododdziały pułku pokonują

na kierunkach o najmniejszym natężeniu promieniowania lub obchodzą. Pododdziały zmechanizowane i środki przeprawowe mogą być niekiedy przerzucone przez strefę skażeń na śmigłowcach. Jeżeli jednak w określonej sytuacji żadnego z tych sposobów nie można zastosować, to pododdziały czekają na spadek natężenia promieniowania do dopuszczalnych norm. W tym czasie dowódca i sztab pułku wzbraniają nieprzyjacielowi umocnienia się za przeszkodą wodną i czynią przygotowania w celu sforsowania jej z marszu.

2. Forsowanie przeszkody wodnej przez siły główne pułku

Pododdziały pierwszego rzutu pułku podchodzą do przeszkody wodnej pod osłoną ognia artylerii i czołgów, wykorzystują opanowane mosty i istniejące brody, pokonują przeszkodę jednocześnie w kilku miejscach na pojazdach pływających i innych środkach przeprawowych oraz rozwijają powodzenie taktycznego desantu powietrznego, pododdziałów rozpoznawczych i ubezpieczeń marszowych. Podejście pierwszego rzutu pułku do przeszkody wodnej będzie zazwyczaj poprzedzone uderzeniem broni jądrowej. Skutki uderzeń broni jądrowej powinny być zawsze wykorzystane przede wszystkim przez oddziały wydzielone, desanty powietrzne oraz siły forsujące w pierwszej kolejności na głównych kierunkach. Po wykonaniu uderzeń jądrowych i obezwładnieniu ogniem obrony nieprzyjaciela pierwsze rzuty batalionów, wraz ze sprzętem desantowym, wspólnie z pływającymi czołgami i pod osłoną czołowych pododdziałów pułku, które wcześniej wyszły nad rzekę, szybko podchodzą do przeszkody wodnej, pokonują ją na szerokim froncie i zdecydowanie atakują nieprzyjaciela na przeciwległym brzegu, dążąc do rozwinięcia natarcia w głąb. Po wyładowaniu pierwszej fali środki przeprawowe niezwłocznie powracają na brzeg własny w celu załadowania kolejnej fali, która w tym czasie podchodzi do przepraw w gotowości do załadowania. Natychmiast po opanowaniu przeciwległego brzegu i zniszczeniu środków ogniowych strzelających na lustro wody pododdziały saperów i zabezpieczenia czołgowo-technicznego przystępują do przygotowania przepraw pod wodą, przepraw promowych i mostowych. Jednocześnie pododdziały czołgów wyznaczone do forsowania po dnie, po zajęciu rejonów hermetyzacji, przygotowują wozy bojowe do tego zadania. Inne pododdziały

czołgów zbliżają się do rejonu przeprawy promowej. Po osiągnięciu gotowości i otrzymaniu sygnału o przygotowaniu przepraw, czołgi forsują przeszkodę wodną po dnie i na promach, po czym wspierają walkę pododdziałów piechoty na przeciwległym brzegu. Jednocześnie z pododdziałami pierwszego rzutu przeprowadza się część środków przeciwlotniczych w celu osłony pododdziałów prowadzących walkę na przeciwległym brzegu od uderzeń lotnictwa. W ślad za pierwszym rzutem przeprowadza się odwód przeciwpancerny, który się rozwija na najbardziej zagrożonym kierunku. Artylerię przeprowadza się na przeciwległy brzeg dywizjonami /bateriami/ mając na uwadze, by większa jej część mogła w sposób ciągły wspierać ogniem działania pułku.

Tempo przeprowadzania pododdziałów pułku powinno być maksymalne. Pododdziały, które przeprowadziły się na przeciwległy brzeg, niszczą ocalałe środki ogniowe nieprzyjaciela i szybko przesuwają się do przodu. Podczas forsowania nieprzyjaciel będzie dążył do obezwładnienia wojsk bronią jądrową, uderzeniami lotnictwa i ogniem artylerii. Dowódca i sztab kierując przeprawą i walką pododdziałów nie dopuszczają do zbyt dużego skupienia pododdziałów i sprzętu bojowego nad przeszkodą wodną i na przeprawach. W tym celu posterunki regulacji ruchu powinny kierować na przeprawy jedynie taką ilość pododdziałów i środków, która może przeprowadzić się na przeciwległy brzeg bez zatrzymania.

W ślad za pierwszym rzutem pułku przeprowadza się drugi rzut /odwód/ na odcinku forsowania jednego lub obu batalionów pierwszego rzutu. Niekiedy możliwe jest przeprowadzenie drugiego rzutu w inny sposób /np. po moście lub promach/, jeśli pozwalają na to posiadane środki przeprawowe. Drugi rzut /odwód/ po przeprowadzeniu się na przeciwległy brzeg może być wykorzystany do: rozwinięcia powodzenia, poszerzenia opanowanego rejonu na przeciwległym brzegu w stronę skrzydła; zniszczenia zgrupowań nieprzyjaciela znajdujących się w ugrupowaniu dywizji; rozbicia lub odparcia odwodów nieprzyjaciela; zamiany batalionów pierwszego rzutu obezwładnionych bmar. Dobre rezultaty można osiągnąć wprowadzając drugi rzut /odwód/ na kierunek wykonywanych uderzeń bmar. W natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej dużego

znaczenia nabiera umiejętność odpierania częstych kontrataków nieprzyjaciela. Odpieranie kontrataków - szczególnie w początkowym okresie forsowania, kiedy przeprowione przez przeszkodę wodną pododdziały dysponują jeszcze ograniczoną przestrzenią - pod żadnym warunkiem nie powinno przybrać formy walki obronnej. Kontrataki należy odpierać w sposób aktywny. Po stwierdzeniu wyjścia i rozwijania się odwodów nieprzyjaciela do wykonania kontrataku należy obezwładnić te odwody na rubieży rozwinięcia całą potęgą dysponowanych środków ogniowych. W ślad za takim ogniowym obezwładnieniem powinno niezwłocznie być wykonane uderzenie wojsk przeprowionych na przeciwległy brzeg i działających na danym kierunku.

W wypadku, gdy forsowanie przeszkody wodnej przygotowane jest w ograniczonym czasie, rozpoczyna się ono z zasady w czasie przygotowania ogniowego, w tym i środkami masowego rażenia. Podczas forsowania z przygotowaniem w ograniczonym czasie pododdziały pierwszorzutowe pułku załadowują się na środki transportowe i pędzą do przeszkody wodnej w czasie przygotowania ogniowego. Początek ich marszu ustala się w zależności od wyznaczonego czasu forsowania i czasu potrzebnego na pokonanie odległości od miejsca załadowania do linii brzegu. Prace w zakresie organizacji pokonania przeszkody wodnej wykonuje się w jak najkrótszym czasie, aby utrudnić nieprzyjacielowi wykrycie rozmieszczenia naszych wojsk i wykonanie na nie uderzeń jądrowych oraz nie dać mu możliwości wzmocnienia obrony.

Długotrwałość organizacji forsowania określa czas nieodzowny na: przeprowadzenie dodatkowego rozpoznania obrony nieprzyjaciela i przeszkody wodnej, postawienie /udokładnienie/ zadań bojowych pododdziałom i środkom wzmocnienia, przegrupowanie sił i organizację współdziałania. Przy podejmowaniu decyzji uwzględnia się wyniki walki podczas forsowania przeszkody wodnej z marszu oraz nowe dane z rozpoznania. Głębokość i treść zadań mogą być takie same, jak przy forsowaniu w marszu.

Jak wynika z całości wyżej przedstawionych rozważań, forsowanie przeszkód wodnych z marszu we współczesnych warunkach może być zorganizowane i prowadzone w tempie nie mniejszym niż natarcie bez pokonywania przeszkód wodnych. Wynika stąd, że i zadanie bojowe pododdziałom pułku można stawiać zależnie od sytuacji, w zasadzie na taką samą głębokość jak w natarciu normalnym.

Powodzenie nacierających wojsk podczas forsowania przeszkód wodnych w toku operacji zaczepnej będzie przede wszystkim zależało od umiejętnego i właściwego wykorzystania potęgi ognia współczesnych środków rażenia, dużych możliwości współczesnych środków przeprawowych oraz stosowania wszelkich możliwych sposobów działania wojsk, a także szybkiej i nieprzerwanej przeprawy wszystkich rodzajów wojsk.

OPRACOWAŁ
ADIUNKT KATEDRY TO i SOp.

ppłk dypl. E. PRZYBYLSKI

SPRAWDZIŁ
KIEROWNIK TAKTYCZNY I K.W.LAD.

płk dr A. CIERPICKI

Odbito 100 egz.

Egz. nr 1-100 bibl. tajna

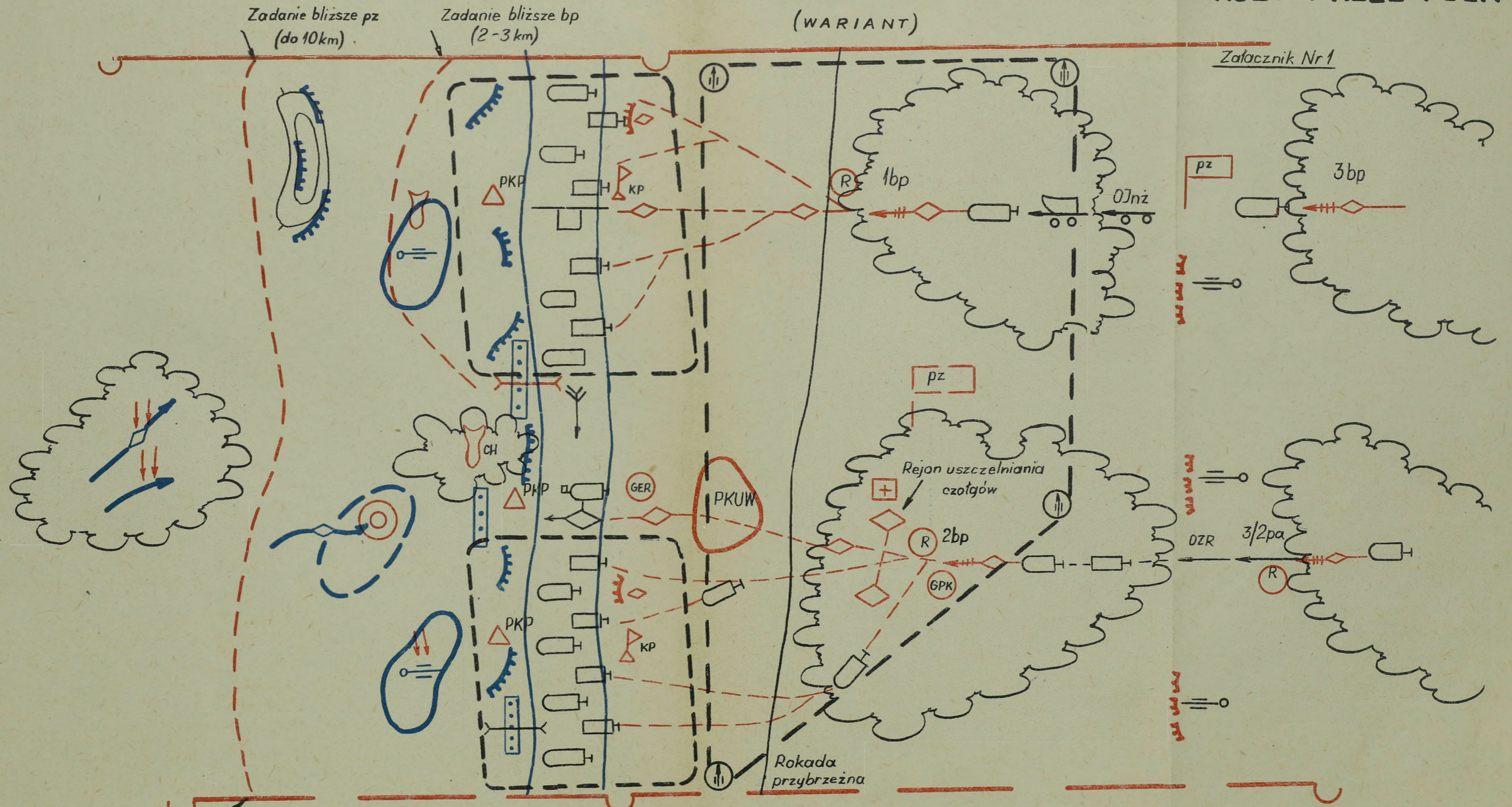
Wyk. ppłk PRZYBYLSKI

Druk. K.L.

Nr. ks. 0476/WW

Kor. H.M.

SCHEMAT ODCINKA FORSOWANIA PRZESZKODY WODNEJ Z MARSZU PRZEZ PUŁK

LEGENDA

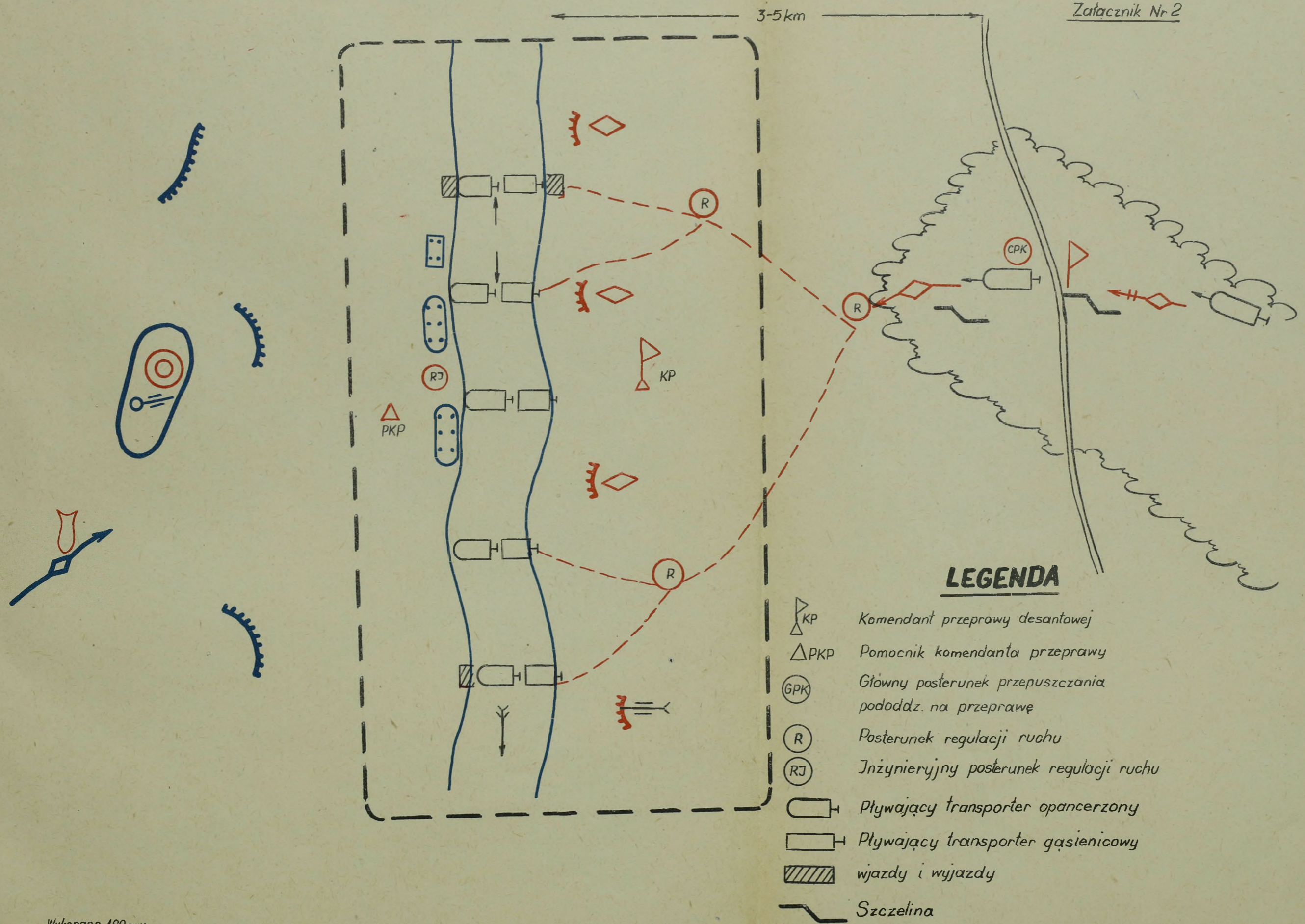
	Pływający transporter opancerzony		Komendant przeprawy
	Pływający transporter gąsienicowy		Pomocnik Komendanta przeprawy
	Rejon kontroli uszczelniania wozów		Posterunek regulacji ruchu
	Grupa awaryjno - ratunkowa		Dca grupy ewakuacyjno - ratunkowej
	Główny posterunek kontroli		

Wykonano 100 egz.
ref. PRZYBYLSKI pptk

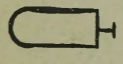
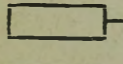
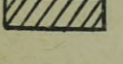

SCHEMAT PUNKTU PRZEPRAWY DESANTOWEJ BATALIONU (WARIANT)

Egz. Nr...
Ks. Nr 0477/ww

Załącznik Nr 2

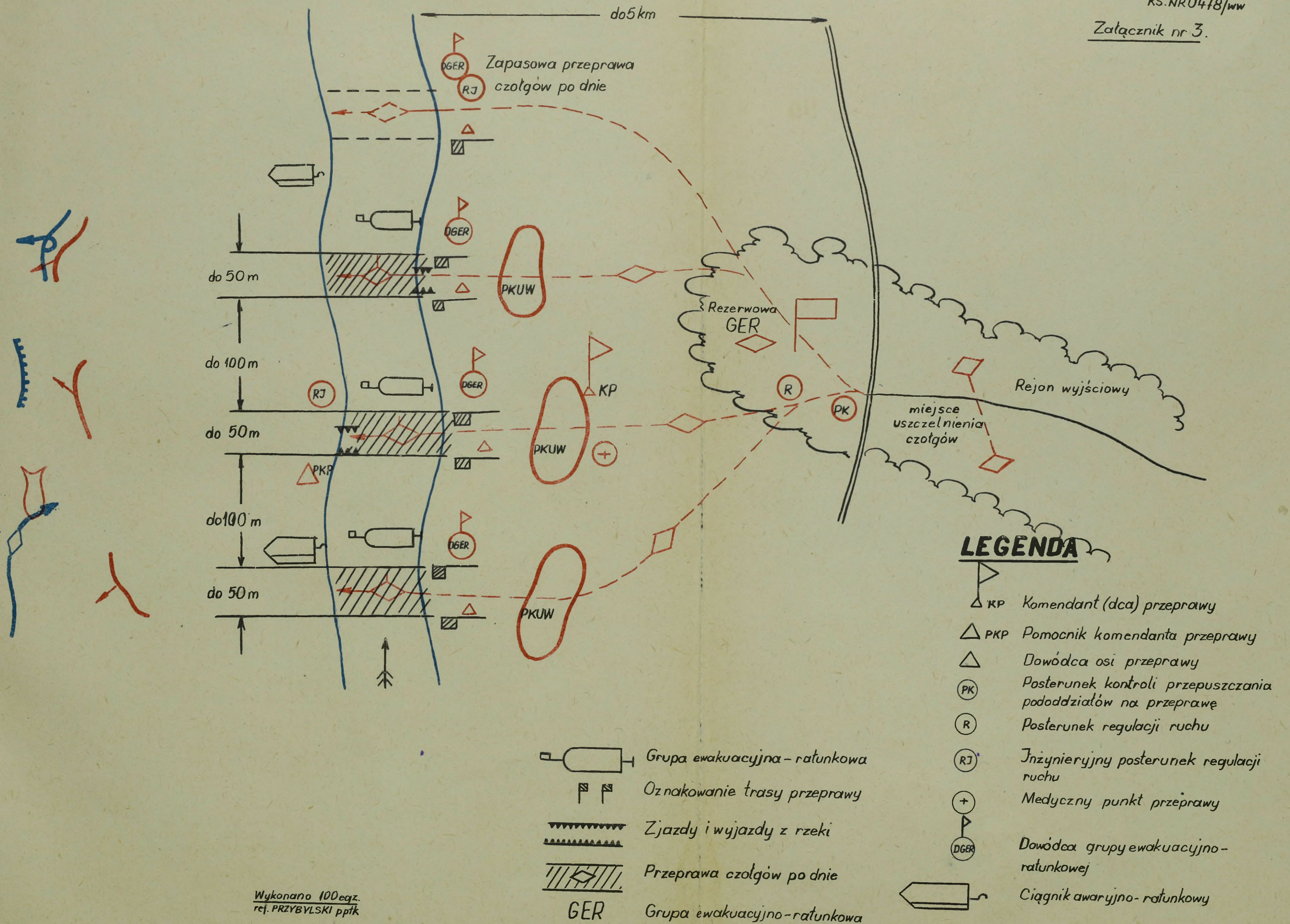
LEGENDA

- KP Komendant przeprawy desantowej
- PKP Pomocnik komendanta przeprawy
- GPK Główny posterunek przepuszczania pododdz. na przeprawę
- R Posterunek regulacji ruchu
- RJ Inżynierski posterunek regulacji ruchu
- Pływający transporter opancerzony
- Pływający transporter gąsienicowy
- wjazdy i wyjazdy
- Szczelina

SCHEMAT PRZEPRAWY CZOŁGÓW PO DNIĘ (WARIANT)

EGZ. NR...
KS. NR 0478/ww

Załącznik nr 3.

Wykonano 10 Decz.
ref. PRZYBVLSKI pptk